

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

CREATIVE COMMONS
ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Επιβλέπων: Αλέξανδρος Κουλούρης

Λιάχη Κυριακή Α.Μ. 15058

ΟΡΙΣΜΟΙ

Αποθετήριο

Είναι από το ρήμα αποθέτω. Σήμερα αποτελεί την επέκταση των ψηφιακών βιβλιοθηκών. Είναι ψηφιακές βάσεις δεδομένων που παρέχουν ελεύθερη και χωρίς περιορισμό πρόσβαση σε επιστημονικό και ερευνητικό υλικό

Ψηφιακή ή εικονική βιβλιοθήκη

Είναι η βιβλιοθήκη όπου διαθέτει σε ψηφιοποιημένη μορφή ολόκληρο το υλικό της

Έργο

Είναι οποιοδήποτε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα είτε γραπτού, είτε προφορικού λόγου, που σχετίζεται με τις θετικές & θεωρητικές επιστήμες καθώς και με τις εικαστικές τέχνες

Πνευματική ιδιοκτησία ή πνευματικά δικαιώματα ή copyright

Είναι τα αποκλειστικά δικαιώματα που παρέχονται στον κάτοχο για τη δημιουργία του έργου του. Η χρήση από τρίτους απαγορεύεται με εξαίρεση την παροχή άδειας από τον κάτοχο.

ΤΑ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΑ

Τα Ιδρυματικά Αποθετήρια

- Δημιουργείται από ένα ίδρυμα
- Έχει επιστημονικό περιεχόμενο
- Συγκεντρώνει ψηφιακά τεκμήρια
- Σχετίζεται με την Ανοικτή πρόσβαση

Τα Θεματικά Αποθετήρια

- Συσσωρεύουν υλικό, του οποίου η θεματολογία περιστρέφεται γύρω από συγκεκριμένο πεδίο γνώσης
- Τα ψηφιακά τεκμήρια που έχουν ενταχθεί είναι από διαφορετικά ιδρύματα
- Για την λειτουργία τους βασίζονται σε συγκεκριμένα πρότυπα

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Εθνική βιβλιοθήκη

Είναι η μεγαλύτερη βιβλιοθήκη μιας χώρας συγκεντρώνει και διατηρεί την εθνική παραγωγή

Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη

Είναι η βιβλιοθήκη των Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που εξυπηρετεί τους φοιτητές και το διδακτικό προσωπικό των Πανεπιστημίων

Ειδική Βιβλιοθήκη

Η ειδική βιβλιοθήκη μπορεί να είναι ιατρική ή νομική ή και βιβλιοθήκη μίας επιχείρησης ή ενός οργανισμού. Ο σκοπός της είναι η παροχή πληροφοριών αποκλειστικά για τις ανάγκες του φορέα.

Λαϊκή Βιβλιοθήκη

Είναι η βιβλιοθήκη που παρέχει τις υπηρεσίες της προς το αναγνωστικό κοινό και προς την τοπική κοινωνία

CREATIVE COMMONS

- ❖ Προέρχονται από τον καθηγητή του Συνταγματικού Δικαίου
Lawrence Lessing
- ❖ Ιδρύθηκαν το 2001
- ❖ Δεν καταργούν το copyright
- ❖ Είναι διαθέσιμες στη γενική έκδοση 4.0

Lawrence Lessing

ΜΟΡΦΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

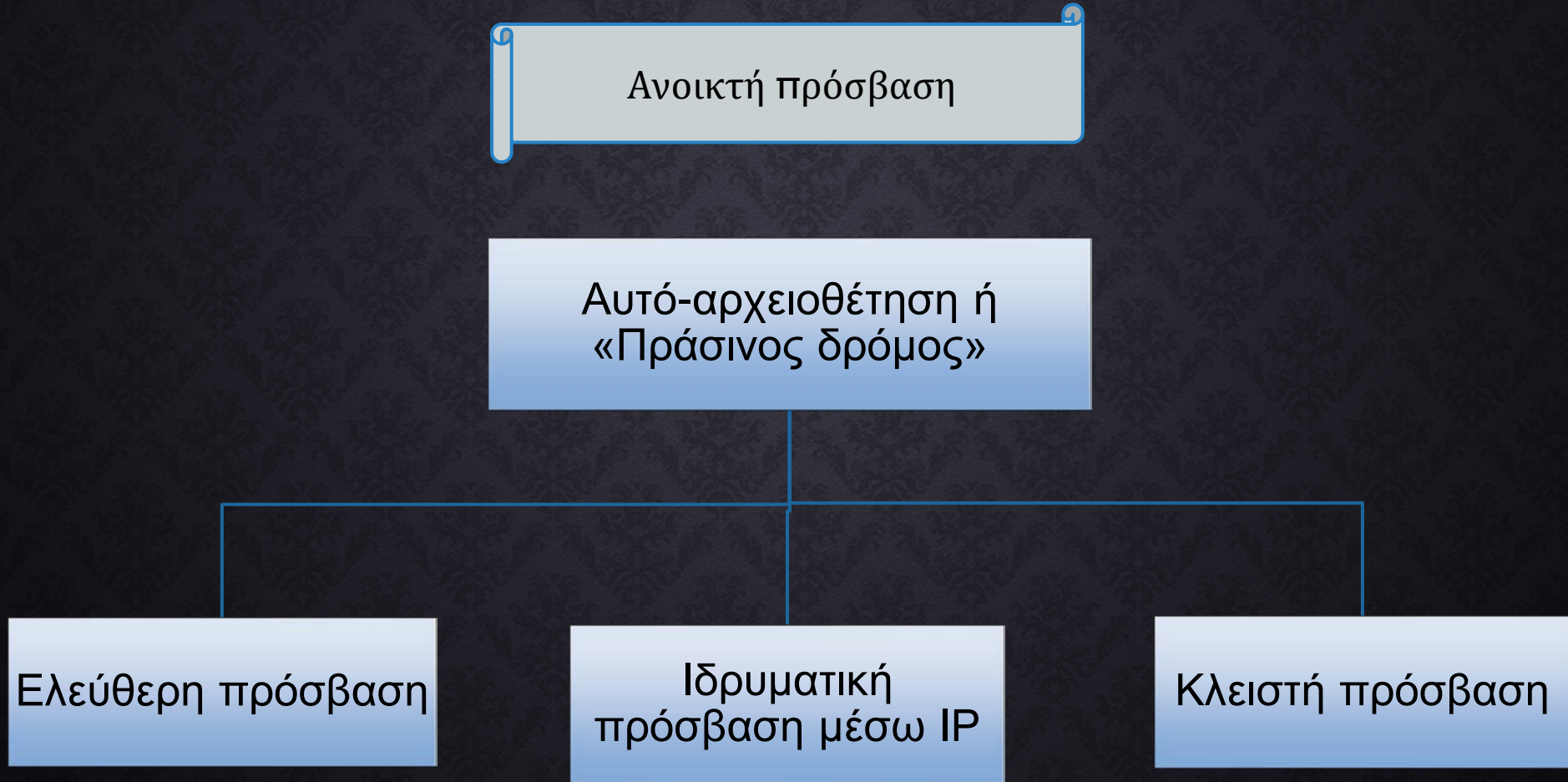
Ανοικτή πρόσβαση

Αυτό-αρχαιοθήτηση ή
«Πράσινος δρόμος»

Ελεύθερη πρόσβαση

Ιδρυματική
πρόσβαση μέσω IP

Κλειστή πρόσβαση

ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΑΔΕΙΩΝ CC

Πράξη των Κοινών (Commons Deed)

Είναι για τους χρήστες του διαδικτύου που δεν έχουν γνώσει των νομικών εννοιών και διατάξεων

Νομικό Περιεχόμενο (Legal Code)

Περιλαμβάνει το είδος της άδειας και τις εξουσίες που δίνει ο δημιουργός πνευματικών δικαιωμάτων για να ασκήσει ο χρήστης και τους όρους όπου η χρήση είναι επιτρεπτή

Τεχνολογικό Περιεχόμενο (Meta Data)

Αποτελείται από μεταδεδομένα και έτσι μπορούν να αναζητηθούν και να εντοπισθούν τα έργα που σηματοδοτούνται και αδειοδοτούνται με μια οποιαδήποτε άδεια CC από τους χρήστες του διαδικτύου

ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Αναφορά στον
αρχικό
δημιουργό
(Attribution)

Απαγόρευση
εμπορικής
χρήσης
του έργου
(Non-commercial)

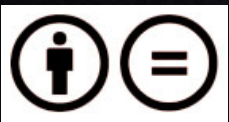
Απαγόρευση
δημιουργίας
παραγώγων
έργων
(NoDerivatives)

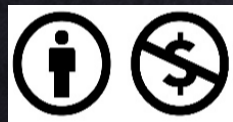
Διανομή
του παραγωγού
έργου με τους
όρους της
αρχικής άδειας
(Sharealike)

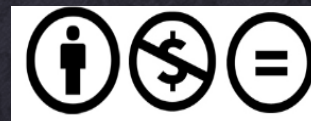
Αναφορά και
παρόμοια
διανομή
(Attribution +
Sharealike)

Αναφορά και όχι
παράγωγα έργα
(Attribution +
NonDerivatives)

Αναφορά και μη
εμπορική χρήση
(Attribution +
NonCommercial)

Αναφορά και μη
εμπορική χρήση και
όχι παράγωγα έργα
(Attribution + Non
Commercial + No
Derivatives)

Αναφορά και μη
εμπορική χρήση και
παρόμοια διανομή
(Attribution+ Non
Commercial+ Share
Alike)

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ CC

Πλεονεκτήματα

- Είναι μη αποκλειστικές
- Είναι δωρεάν μέσω του διαδικτύου
- Η γλώσσα είναι κατανοητή για τον αναγνώστη
- Είναι ευρέως διαδεδομένες στο διαδίκτυο
- Σε όλες τις άδειες CC είναι υποχρεωτική η αναφορά στον δημιουργό (attribution)
- Οι άδειες CC αποτελούν ένα έγκυρο νομικό κείμενο, αναγνωρισμένο από τα δικαστήρια της ΕΕ και τα δικαστήρια της Αμερικής

Μειονεκτήματα

- Οι άδειες CC δεν είναι ανακλητές, ούτε κατά την περίπτωση που ο δημιουργός/ δικαιούχος θελήσει να τερματίσει εξ ολοκλήρου τη διανομή του έργου του
- Με τις άδειες CC μπορεί να διατεθεί οποιοδήποτε έργο του πνεύματος, εξαιρουμένου του λογισμικού

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Βιβλιογραφική έρευνα

Σχετικές έρευνες

Ερευνητικά ερωτήματα

Σχεδιασμός
έρευνας/ερωτηματολογίου

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε μόνο σε επαγγελματίες της πληροφόρησης
- Μοιράστηκε και στις 40 ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, καθώς ήταν οι μόνες που ήταν ενεργές και μπόρεσαν να απαντήσουν λόγω της πανδημίας (covid-19)
- Απαντήθηκαν 15 από 40 ερωτηματολόγια (παραδοχή της έρευνας, ότι έστω ένα ερωτηματολόγιο από κάθε βιβλιοθήκη)
- Ποσοστό ανταπόκρισης 37,5%
- Το ποσοστό προήλθε ύστερα από πολλές προσπάθειες επικοινωνίας (email, τηλέφωνο κλπ)
- Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε προσωπικά στους διαχειριστές των αποθετηρίων
- Συνεπώς, οι απαντήσεις κρίνονται ικανοποιητικές

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Google forms
- Ερωτήσεις κλειστού τύπου μόνο με προεπιλεγμένες απαντήσεις
- Ποσοτική έρευνα
- Ανώνυμη

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

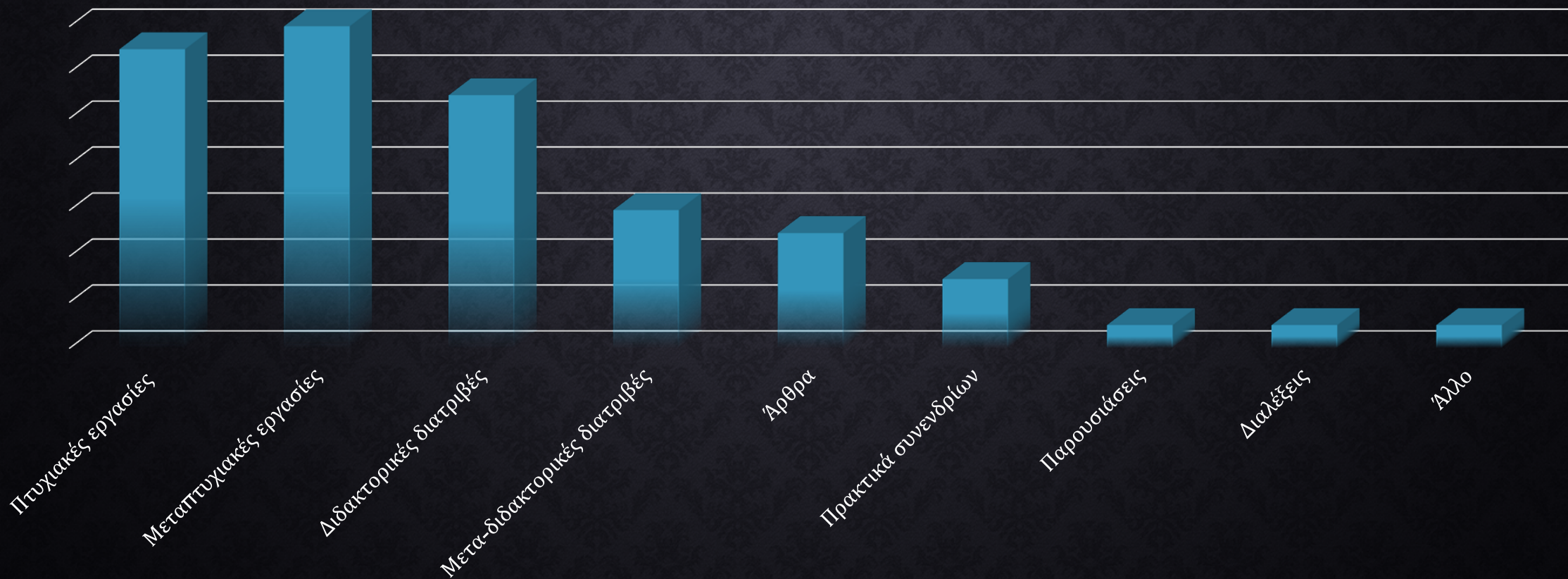
		N	%
Ηλικία	30	1	6,6
	47	1	6,6
	48	3	20,15
	49	2	13,3
	50	2	13,3
	52	2	13,3
	53	1	6,6
	55	3	20,15
	Εκπαίδευση	Πτυχίο ΑΕΙ (όπου ΑΕΙ και πρώην ΤΕΙ)	3
Μεταπτυχιακό		11	73,3
Διδακτορικό		1	6,6
Ειδικότητα	Βιβλιοθηκονόμος	13	86,7
	Πληροφορικός – Μηχανικός	2	13,3
Σχέση εργασίας	Αορίστου χρόνου	8	53,4
	Τακτικός - Μόνιμος	6	40
	Σύμβαση έργου	1	6,6
Λογισμικό υλοποίησης αποθετηρίου	Fedora	2	13,3
	DSpace	6	40,3
	EPrints	2	13,3
	Invenio	1	6,6
	EXCEL	1	6,6
	Δεν έχει	1	6,6
	Άλλο	2	13,3

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

1^ο ερευνητικό ερώτημα : τι είδους περιεχόμενο έχουν οι βιβλιοθήκες;

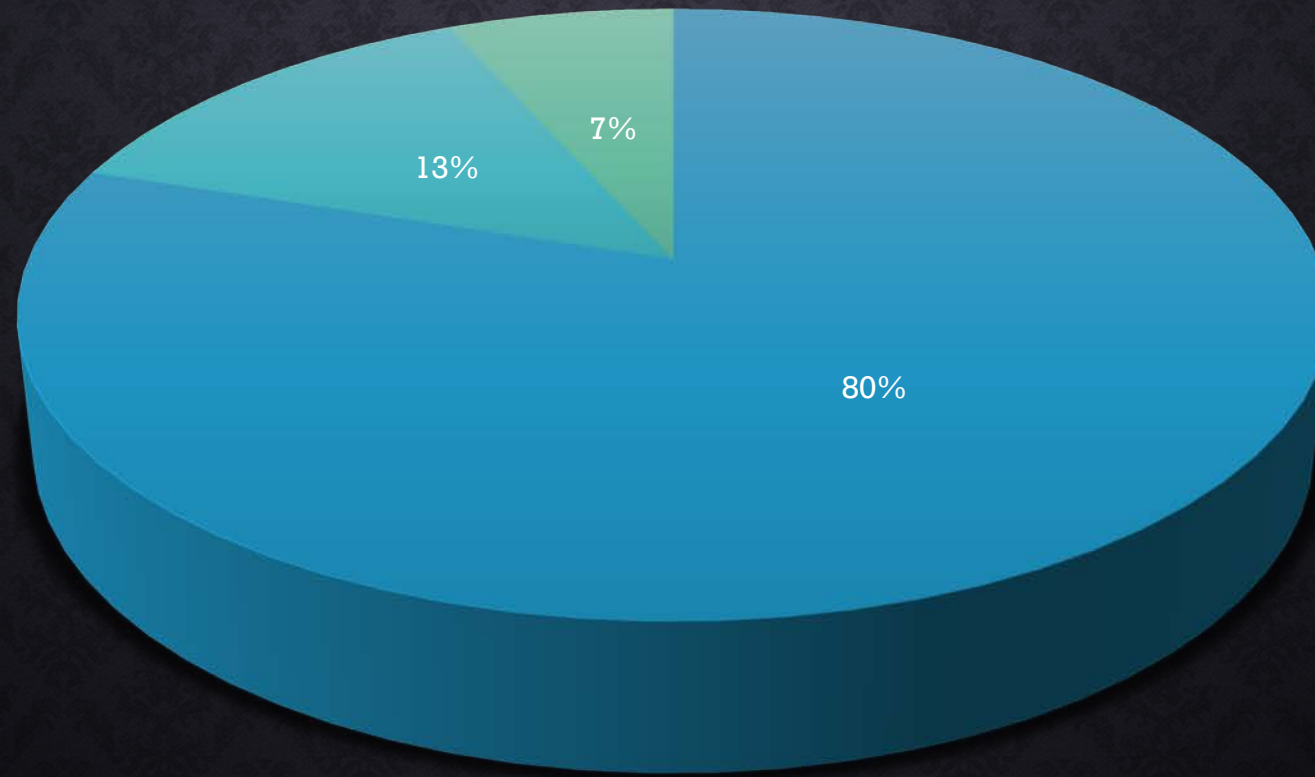
ΕΙΔΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟΥ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

2^ο Ερευνητικό ερώτημα: Τι είδος αδειών CC χρησιμοποιούνται από τα αποθετήρια και τι βαθμός αποδοχής υπάρχει;

■ Χρησιμοποιούν άδειες CC

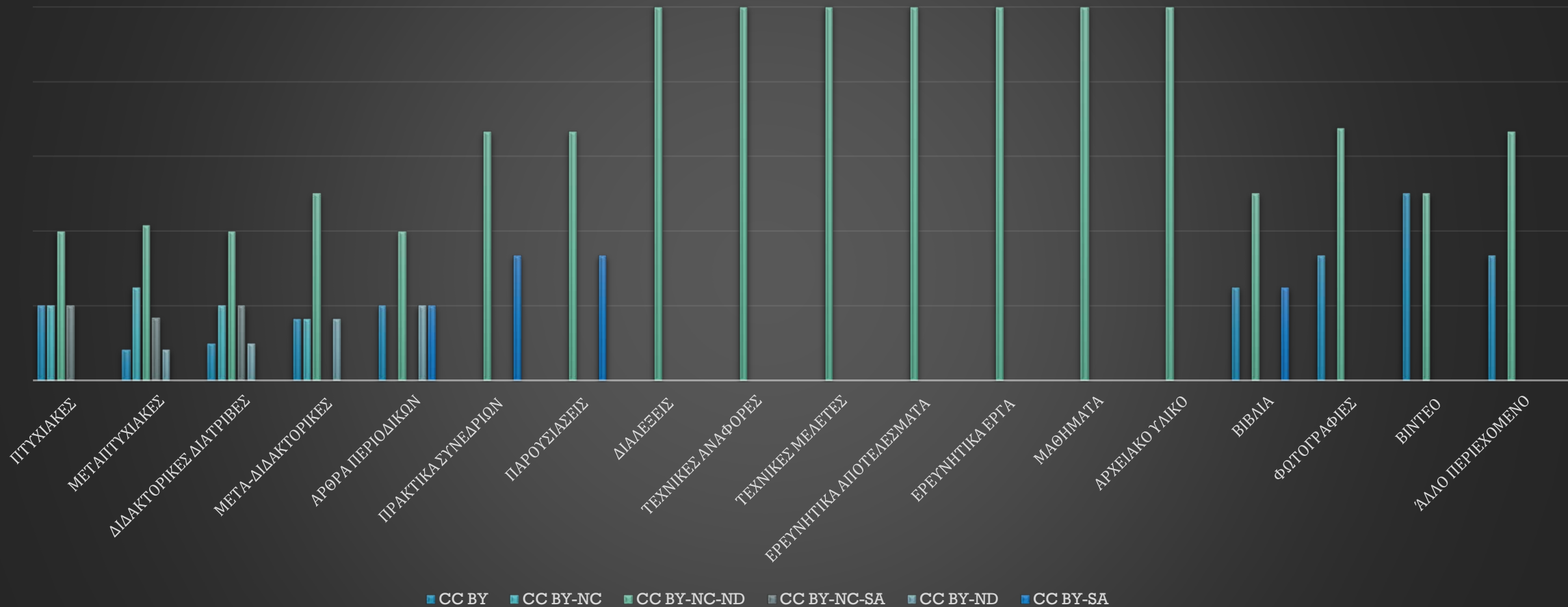
■ Δεν χρησιμοποιούν άδειες CC

■ Δεν δηλώνει ρητά την χρήση αδειών CC

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

2^ο Ερευνητικό ερώτημα: Τι είδος αδειών CC χρησιμοποιούνται από τα αποθετήρια και τι βαθμός αποδοχής υπάρχει;

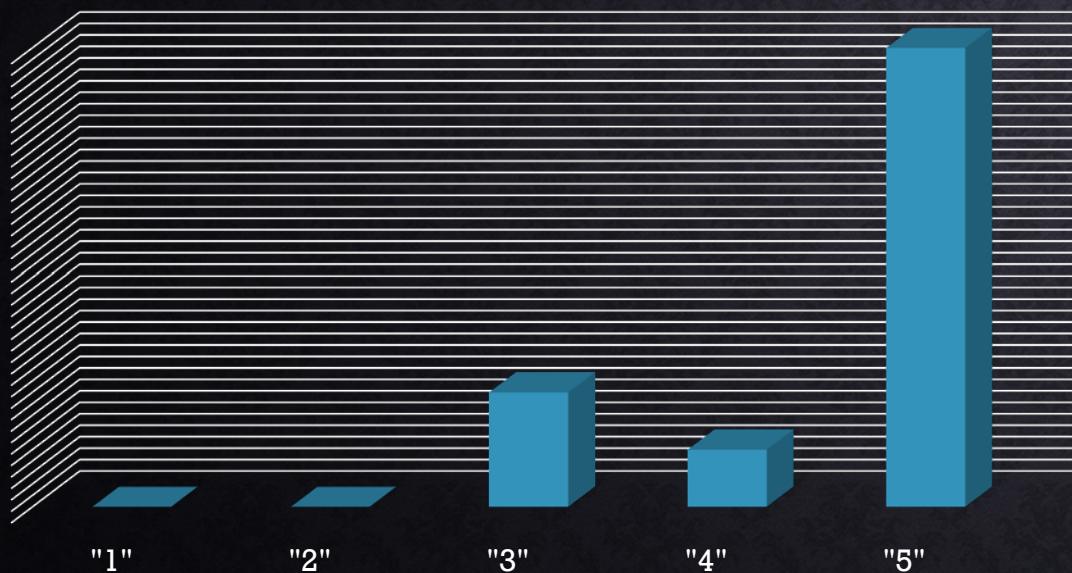

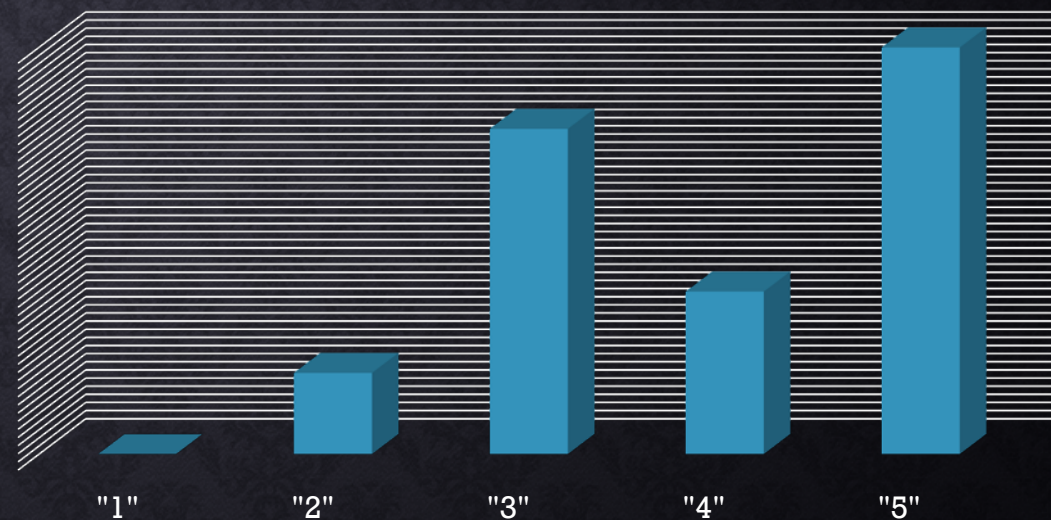
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

2^ο Ερευνητικό ερώτημα: Τι είδος αδειών CC χρησιμοποιούνται από τα αποθετήρια και τι βαθμός αποδοχής υπάρχει;

Βαθμός αποδοχής

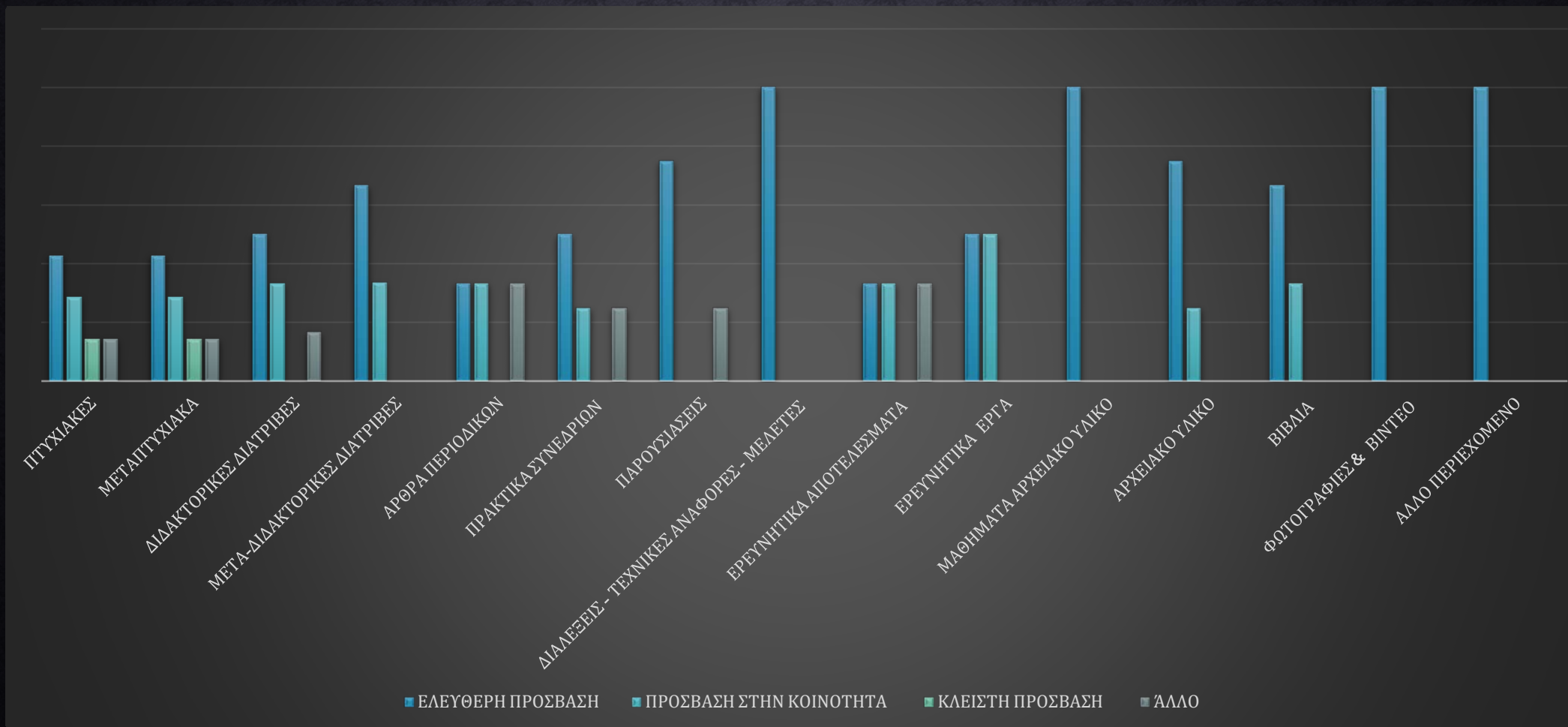
Βαθμός αύξησης χρήσης

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

3^ο Ερευνητικό ερώτημα: Τι είδος αδειών εκτός των CC χρησιμοποιούνται από τα αποθετήρια και τι βαθμός αποδοχής υπάρχει;

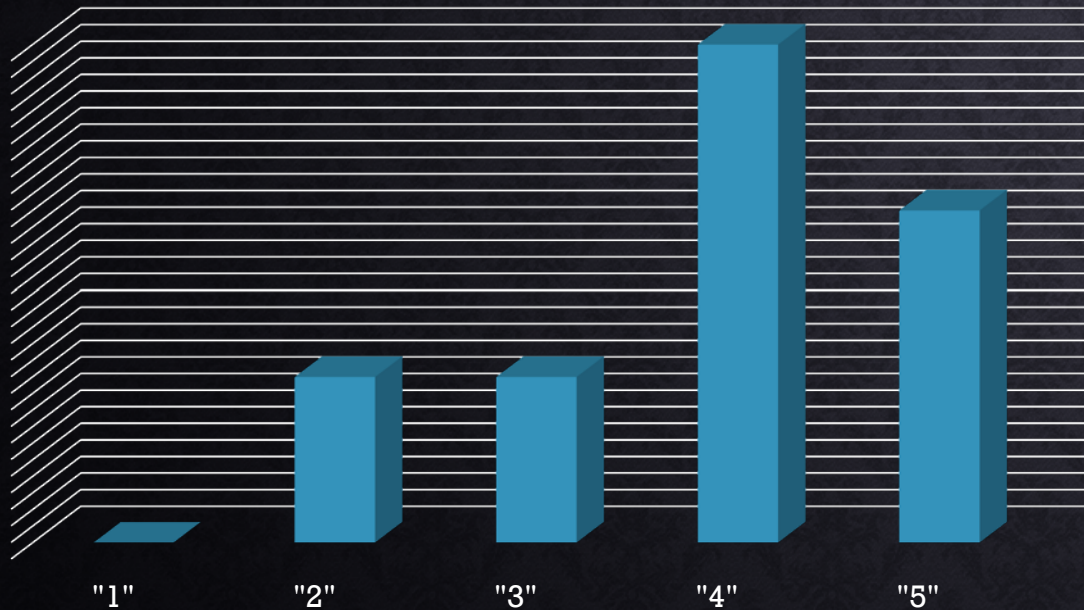

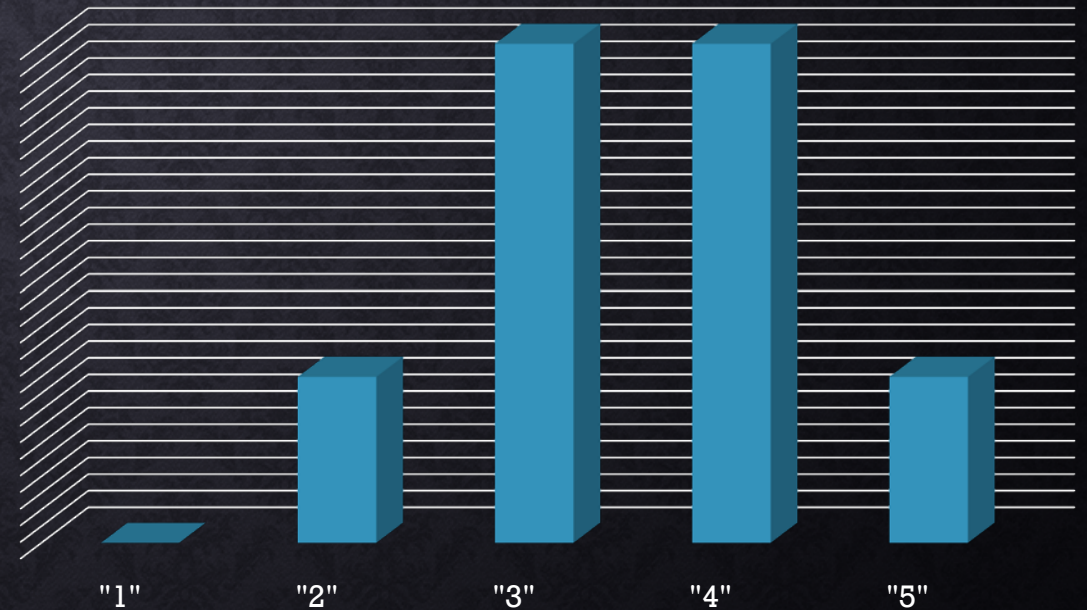
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

3^ο Ερευνητικό ερώτημα: Τι είδος αδειών εκτός των CC χρησιμοποιούνται από τα αποθετήρια και τι βαθμός αποδοχής υπάρχει;

Βαθμός αποδοχής

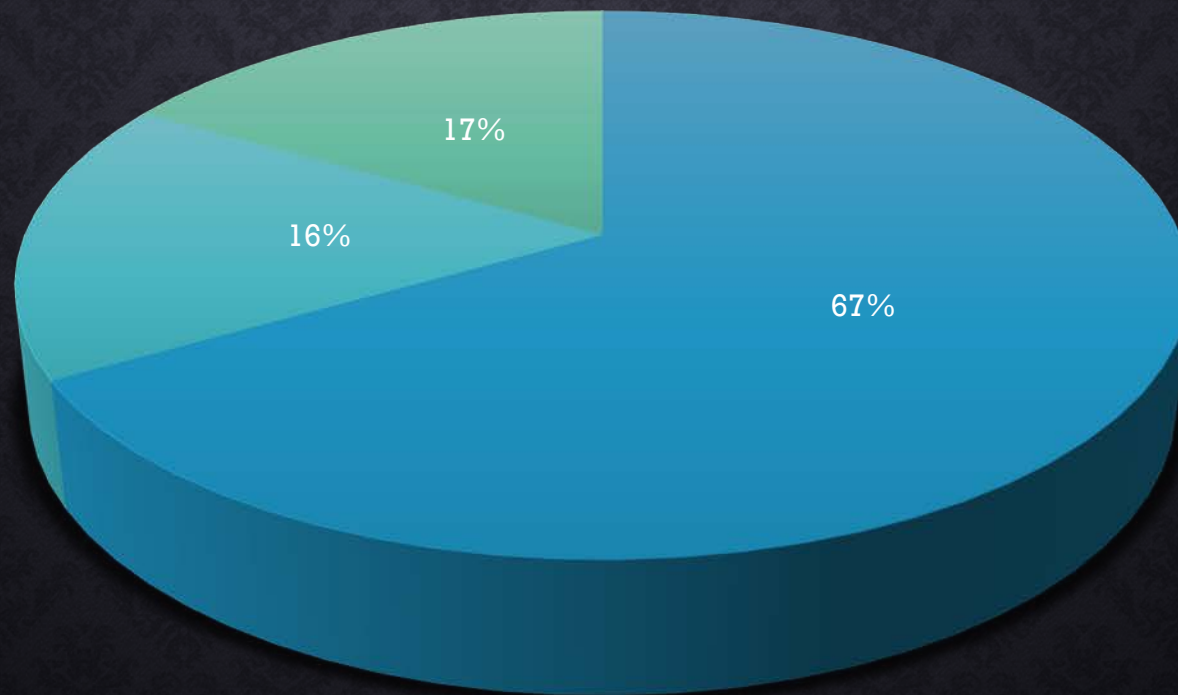
Βαθμός αύξησης χρήσης

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

4^ο Ερευνητικό ερώτημα: Υπάρχουν σκέψεις για μετατροπή των αδειών σε CC, και αν ναι σε τι βαθμό;

■ Δεν υπάρχει σκέψη αλλαγής των αδειών CC ■ Κοινή χρήση των αδειών CC μαζί με άλλες ■ Έχει ξεκινήσει την διαδικασία αλλαγής των αδειών CC

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (1)

- Στα ιδρυματικά αποθετήρια βλέπουμε ότι τα έργα, που είναι αποθηκευμένα και βρίσκονται σε χρήση είναι για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς και κυρίως συγκεντρώνονται πτυχιακές, μεταπτυχιακές και διδακτορικές εργασίες
- Τα περισσότερα αποθετήρια χρησιμοποιούν CC
- Η άδεια CC που χρησιμοποιείται συνήθως είναι κοινή ανεξάρτητα από το περιεχόμενο, δηλαδή, αν είναι πτυχιακή, άρθρο κλπ
- Η βασική άδεια CC που χρησιμοποιείται για την πρόσβαση στα έργα είναι η CC BY-NC-ND
- Κάποιοι (όχι πολλοί) χρησιμοποιούν άλλες άδειες, πέραν των CC
- Με όχι τόσο μεγάλο βαθμό αποδοχής όπως οι CC

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (2)

- Παρόλα αυτά δεν σκέφτονται να αλλάξουν τις άδειές του σε CC (μικρό ποσοστό είναι σε διαδικασία αλλαγής και επίσης ένα μικρό ποσοστό θεωρεί ότι πρέπει να χρησιμοποιούνται παράλληλα με άλλες άδειες)
- Ανεξάρτητα από τις άδειες χρήσης επιλέγεται συνήθως η πολιτική ανοιχτής και ελεύθερη πρόσβασης ή η πρόσβαση στην κοινότητα (με εφαρμογή κυρίως σε πτυχιακές εργασίες)

**THANK YOU
FOR YOUR
ATTENTION**

